Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

LOKALHISTORISK FORENING & ARKIV
TOREBY SOGN

Særnummer af

Orientering

Maj 2011

Kort fortalt om cykelturen d. 29. maj 2011

Fortidsminder - og andre "historier"

Cykeltur – søndag d. 29. maj kl. 10 - ?.

Turens hovedpunkter:

Udgangspunktet er Toreby Lokalarkiv (Åmarksvej, Toreby).

1. Over Flintinge og ad Våsevej til "Fandens fod".
2. Ko Alleen med stengærde, piletræer og "Polakkaserne".
3. Forsvunden landsby (Gedelunden/Opperup?) og Gammelholm.
4. Naturperlen Skejten og tilbage til Fuglsangvej/Nystedvej.
5. Vi besøger en anden naturperle – Borret ved Borretlund.

("Frejlev Slot" ligger lidt fra ruten, men hvis vejret tillader det, så . .)

6. Kæmpestenen ved Kildevej besigtiges.
7. Lige før Sløsserup ses en storstensgarv og lige efter endnu en.
8. I Frostrup Skov ser vi "Flådeegen" og en mindesten.
9. "Vandmøllehuset" i Krattet og forbi Sønderskovhjemmet
10. Vi ser ud over det sted, hvor spaden "knak" ved det første spadestik på "Fugleflugstlinien" - i 1941!
11. Ad Ebbe Alle til Flintinge og ad kirkestien til "Toreby Søpark" og "Torebyprinsens" grav.

Og så "hjemad" til **ARKIVET** - og en kop kaffe.

Undervejs vil Otto Sørensen fortælle, hvad han har fundet ud af, men alle er velkomne til at bidrage med deres viden! Dette lille skrift er en **"huskeseddel".**

Se kort på bagsiden!

Toreby Sogns Lokalhistoriske Forening og Arkiv, Åmarksvej 5, 4891-Toreby

Lidt uddybende om de enkelte "stopppesteder" m.v.:

Ved **Flintinge Å mellem Toreby og Flintinge** ses 2 store langdysser fra stenalderen. – Arkæologer har fundet spor af en bro eller et vadested fra jernalderen og en bro fra vikingetiden.

Bemærk pælene ved viadukten på Møllevej. De markerer det ekstra spor, som man regner med skal anlægges, når **"den faste forbindelse" til Tyskland** kommer.

SNNB-Banen (Stubbekøbing-Nykøbing-Nysted) krydsede Møllevej ved den gamle købmandsbutik! Sporet var, hvor "banestien" fører op til Torebyhallen. – Der var bomme over Møllevej. I december 1910 kørte toget for første gang. Banen lukkede ned i 1966.

På **Våsevej** passerer vi det gamle karetmagerværksted, og vi finder den sagnomspundne sten med aftryk af **"Fandens fod" (1** på kortet) - en sten med et tydeligt fodaftryk af Fanden selv? – Han satte aftrykket, da han kastede sten efter kirken i Væggerløse. Han ramte ikke, - han kastede bare en masse sten ud i Guldborgsund!.

Når vi svinger ind på **Koalleen** kører vi (måske) et meget lille stykke på "spor" fra Nysted-banen og på marken lå "Fuglsang trinbræt". Vi kører langs historiske stendiger og piletræer – og forbi den tidligere "Polak-kasserne". - **Stengærderne og piletræerne (2)** er fredede.

På markerne langs Koalleen: "Gedelunden", - forsvunden landsby (?) fra jernalder/middelalder? Ved prøvegravning på området fandtes overfladefund af Østersøkeramik, jernslagger og knusesten samt detektorfund af 28 mønter, bly-tenvægte, bronzebæltespænde mm. Inden for to koncentrationer på hhv. 3.500 og 10.000 m2 fremkom keramikdaterede, middelalderlige gruber, et treskibet langhus af jernalderkarakter samt en del udaterede kogestens-gruber.

Gammelholm (3): Borgplads fra middelalderen og begravelsesplads fra 1800-tallet. Her lå det tidligere Fuglsang Slot (Borg). Borgpladsen er kun sparsomt arkæologisk undersøgt, så der er god plads til "sørøverhistorier" m.m.

Borgen blev flyttet til den nuværende placering i 1500-tallet og blev i 1840 erstattet af mere bekvem og moderne bygning. Den holdt dog kun i 26 år, fordi den blev voldsomt angrebet af svamp. I 1869 blev det eksisterende slot opført af Rolf Viggo de Neergaard.

Skejten (4): En naturperle, som blev fredet som noget af det første i Danmark. Herfra udskibedes kreaturer til sommergræsning på øerne i Guldborgsund. Men den 28.juni 1777 gik det galt - fæstebønderne fra Flintinge gårde, der hørte under Fuglsangs hoveri, skulle fragte kreaturer over til Lilleø og Kejlsø. 14 personer omkom. - De store egetræer, som nu behersker landskabet, såede sig selv under kvægpestens tid i 1700-tallet. I de år var der ingen kreaturer til at æde løs af skovbunden.

Nu bevæget vi os uden for sognet – og ind på privat grund (vi har fået lov) for at besøge **Borret (5),** - en anden naturperle, som ikke alle og enhver kender. Borretlund er den gård, hvor kunstneren Olaf Rude er født.

"Frejlev Slot" (6): Historien fortæller, at bønderne fik Frejlev-skoven foræret af dronning Margrete I (ca. 1400), fordi de hjalp hende med at erobre den herreborg, der dengang lå hvor nu Holmagergård ligger. Der er ikke fundet mange rester af "slottet". – Privat ejendom, så spørg først!

Kæmpestenen ved Kildevej (6) er ført hertil af isen. Der er kun en "rest" tilbage! – Stenen ligger på privat grund, men vi har fået lov til at "kigge ind" af ejeren.

Ved Sløsserup ser vi **2 storstensgrave** (7).

I **Frostrupskoven** finder vi **"Flådeegen" (8).** Ganske vist er "Valdemars-egen" ved Corselitze på Østfalster, Danmarks største træ, men **Danmarks næststørste træ er "Frostrupegen" ("Flådeegen").** (højde: 31 meter, omkreds: 8,3 meter, diameter: 2,64 meter). Maximal alder: 500 år.

Vi ser også "mindestenen" over en meget betydningsfuld arkitekt: **Dan Trier Fink** (10. oktober 1908 i Aabenraa – 24. november 1998 i Kettinge).

"Vandmøllehuset" (9) ligger i "Krattet" lige ved en lille bæk/grøft? Det forlyder at vandmøllen skulle have ligget på den anden side af bækken, måske kører vi langs den forsvundne mølledam på vejen hen til huset?

Fugleflugtslinien (10): Vi kan se ud over det sted, hvor Danmark og Hitlers Tyskland tog det første spadestik d. 14. sept. 1941, – og hvor spaden "knak"! Trafikminister Gunnar Larsen ses her sammen med DSB's generaldirektør Knutzen. Gunnar Larsen blev først dømt som "landsforræder", men frikendt ved lands- og højesteret. Han flyttede til Irland og døde i 1973. - Fugleflugtslinjen var først en realitet i 1963.

Ved **Ebbe Alle** var der tidligere (i "mands minde") en kalkgrav med en stor kalklade? – som senere blev en kartoffellade? – og hullet i jorden blev til "losseplads"?

På vejen gennem **Flintinge** passerer vi bl.a. **"Rytterskolen",** inden vi drejer ind på "Kirkestien" til Toreby. - **Rytterskoler** blev opført på Frederik 4.s foranledning 1722-27 på den del af krongodset, der leverede mandskab, heste og underhold til det kongelige rytteri. Arkitektonisk dannede rytterskolerne, der var grundmurede og havde tegltag, forbillede for danske landsbyskoler indtil ca. 1900.

På bakken bag Toreby gamle bageri og mølle fandt arkæologer **"Toreby-gravene" (11),** to rige grave (ca. 150 eft.Kr.)udgravet i sensommeren 2006.

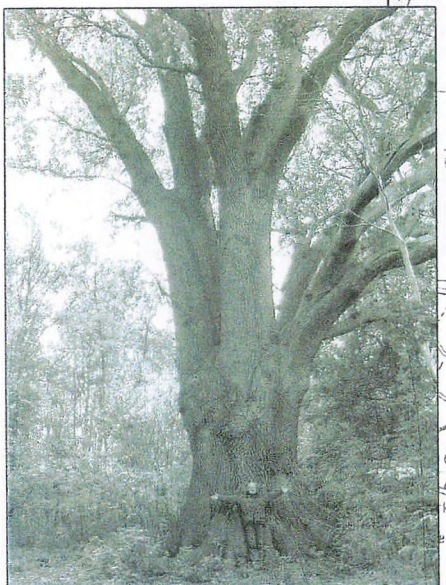

LOKALHISTORISK FORENING & ARKIV
TOREBY SOGN

